Talousvaliokunta
Eduskunta

E 57/2025 vp

Lausunto: E 57/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: EU:n startup- ja scaleup -strategia

Suomen Yrittäjien lausunto

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua e-kirjeeseen. Yrittäjät lähtökohtaisesti kannattaa EU:n startup- ja scaleup-strategiaa sekä Suomen kantaa, mutta haluamme tuoda esille seuraavat näkohdat.

Strategiassa esitetyt ”valleys of death” ovat samat esteet, jotka esiintyvät Suomen startup- ja yritystoiminnan kehitys- ja kasvutoiminnassa. Strategiassa esitetyt kehitysalueet ovat siis juuri niitä samoja, joita tulisi huomioida Suomen yritys- ja TKI-politiikan.

Lisäksi on tärkeää ottaa paremmin huomioon myös pk-yritysten asema sekä niin sanotut restartupit, erityisesti kun päätetään EU:n rahoitusmekanismeista, kuten Euroopan kilpailukykyrahaston toiminnasta.

Suomen Yrittäjät korostaa, että innovatiivinen ja skaalautuva yritys voi myös löytyä pienistä ja omistajanvaihdoksen läpikäyneistä yrityksistä. Suomella pitää olla rohkeutta investoida innovatiivisiin, uusiin yrityksiin, jotka myös tutkimusten mukaan tuottavat enemmän hyötyä (Business Finland, Impact Brief No. 2/2023) ja panostavat suhteellisesti eniten T&K-toimintaan sekä tuovat markkinoille merkittävästi uusia tuotteita ja prosesseja (Labore 5/2025, Huuskonen & Maliranta). Pienempien, nuorempien ja korkean innovaatiokapasiteetin yritysten tapauksissa tukien vaikutukset näyttävät olevan merkittävämpiä. Yrittäjät on erityisen kiinnostunut komission tavoitteesta määrittää startupit, scaleupit ja innovatiiviset yritykset ja painottaa, että innovatiivisuuden määritelmä tulee sisällyttää myös pk-yritykset.

Suomessa on merkittävä mahdollisuus edistää startup-, restartup- ja scaleup-yritysten kehittymistä erityisesti tekoäly- ja teknologiasektorilla. EU:n strategian linjausten mukaisesti Suomen tulee vahvistaa panostuksia yritysten skaalautumisen tukemiseen. Tässä yhteydessä rahoituksen ohella korkeakoulujen kanssa tehtävä yhteistyö on keskeisessä roolissa.

Yrittäjät pitää erinomaista tavoitetta, jonka mukaan sääntelyä pk-yrityksille vähennetään 35 prosentilla. Myönteisesti arvioimme myös standardointijärjestelmän kehittämistä ja yhdenmukaistamista Euroopassa.

Yrittäjät kannattaa ns. 28. sääntelykehyksen edistämistä ja sen tavoitetta parantaa kasvuyritysten toimintaedellytyksiä sisämarkkinoilla. Katsomme, että kaikissa jäsenvaltioissa tunnistettu yhtenäinen sääntelykehys innovatiivisille ja skaalautuville yrityksille olisi omiaan parantamaan oikeusvarmuutta ja tukemaan Euroopan startup-markkinan kasvua sekä lisäämään rajat ylittävää sijoitustoimintaa myös suomalaisiin startup-yrityksiin.

Eurooppalaisen yrityslompakon esitys on lähtökohtaisesti hyvä, mutta sen toteutuksessa on huomioitava pk-yritysten erilaiset digivalmiudet esimerkiksi asianmukaisilla siirtymäajoilla.

Yrittäjät odottaa myös mielenkiinnolla tulevaa innovaatioasetusta, johon pyrimme myös osaltamme tekemään esityksiä komissiolle. Esitetty innovaatiostressitesti näyttäytyy mielenkiintoisena työkaluna myös valtakunnallisessa päätöksenteossa.

Pidämme tärkeänä, että strategiassa on huomioitu myös sukupuolivaikutukset. Suomessa vain reilu kolmannes yrittäjistä on naisia ja start-up rahoituksesta vain noin kuusi prosenttia ohjautuu naisten perustamille yrityksille. Lisäksi naisyrittäjien tulot ja eläkkeet ovat keskimäärin huomattavasti alhaisemmat kuin miesyrittäjien.

Esitykset yliopistojen yritysyhteistyön ja startup-toiminnan kehittämisestä ovat tervetulleita. ”Lab to Unicorn”-aloitteessa Suomen on hyvä huomioida aloitteen kattavuus ja integroida mukaan myös ammattikorkeakoulut.

Erityisen tyytyväisiä olemme yrittäjyyskasvatuksen huomioimiseen. Tätä pitäisi kehittää myös Suomessa. NYT:n tuoreimmat nuorten tulevaisuusraportin mukaan 51 prosenttia nuorista kokee voivansa toimia yrittäjänä ja 45 prosenttia voisi ryhtyä jatkajaksi yritykselle. 40 prosenttia nuorista toivoo kouluihin lisää yrittäjyysopetusta ja 45 prosenttia näkee, että olisi tärkeää, että kaikki nuoret pääsisivät kokeilemaan yrittäjyyttä. Yrittäjyyskasvatus tulee tuoda myös korkeakouluihin, joissa 34 prosenttia opiskelijoista näkee yrittäjyyden houkuttelevana vaihtoehtona (Opiskelijasta yrittäjäksi, 2022). Tärkeimmät syyt sille, että opiskelijat eivät haluaisi työskennellä yrittäjänä on 63,8 prosentin mielestä yrittäjyyteen liittyvät taloudelliset haasteet ja 49,4 prosentin mielestä yritysidean puute. Korkeakoulut voivat auttaa näissä molemmissa haasteissa jakaen tietoa yrittäjyydestä opiskelijoille. Lisäksi yrittäjyyskasvatus voi vaikuttaa seuraaviin koettuihin haasteisiin: epätietoisuus yrittäjän velvoitteista (21,1 %), koulutus ei anna valmiuksia yrittäjyyteen (17,5 %) ja vaikeus saada rahoitusta (7,2 %). Suomen Yrittäjät

kokee harmillisena, ettei strategissa ole konkreettisemmin esitetty keinoja yrittäjyyskasvatuksen valtavirtaistamiseen korkeakoulutuksessa ja tutkimuksessa.

Lisäksi on tervetullutta, että EU:ssa otetaan käyttöön mittaristoja ja kysely, joiden avulla seurataan strategian ja eri toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Maria Nyroos

Digi- ja innovaatiopolitiikan asiantuntija